

RIIGIKOGU KANTSELEI ÕIGUS- JA ANALÜÜSIOSEKOND

Euroopa Komisjoni majandusprognoos

Nr 8

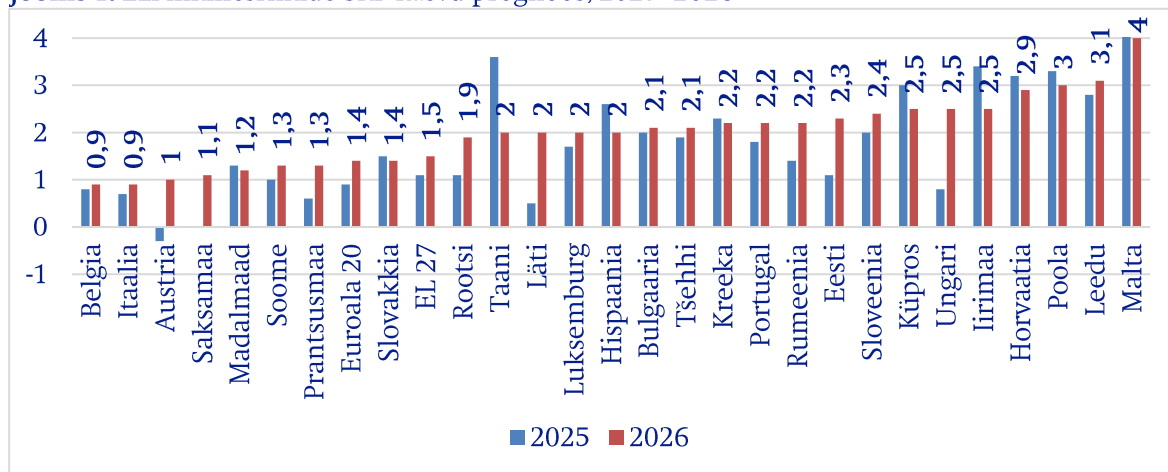
09.09.2025

Euroopa Komisjon (EK) avaldab oma olulisemad majandusprognoosid mais ja novembris, samal ajal kui Eestis koostab Rahandusministeerium põhjalikumad prognoosid aprillis ja augustis, mis on ühtlasi sisendiks riigieelarve koostamisel. Teemaleht pakub võrdleva ülevaate EK kevadprognoosist, ¹ milles keskendutakse ELi liikmesriikide majanduskeskkonna arengutele majanduskasvu, inflatsiooni, tööpuuduse ja eelarve tasakaalu näitajate põhjal.

Sisemajanduse kogutoodangu kasv

EK prognoosi kohaselt kasvab ELi majandus 2025. aastal 1,1% ja 2026. aastal 1,5%. Kasv on küll tagasihoidlik, kuid peaks 2026. aastal mõnevõrra hoogustuma. Euroala majanduskasv jääb veidi madalamaks – 0,9% 2025. aastal ja 1,4% 2026. aastal. Joonis 1 toob esile, et suuremate riikide – eeskätt Itaalia, Saksamaa ja Prantsusmaa – majandused kasvavad aeglasemalt kui mitmetes väiksemates riikides, tuues seeläbi alla kogu piirkonna keskmise. Saksamaa majandus peaks tasapisi taastuma ja kasvama 2026. aastaks 1,1% ja Prantsusmaa oma 1,3%. Belgia, Itaalia ja Austria majanduskasv jääb mõlemal aastal alla 1%, mis viitab majanduse vaevalisele elavnemisele.

Joonis 1. ELi liikmesriikide SKP kasvu prognoos, 2025–2026

Allikas: Euroopa Komisjon

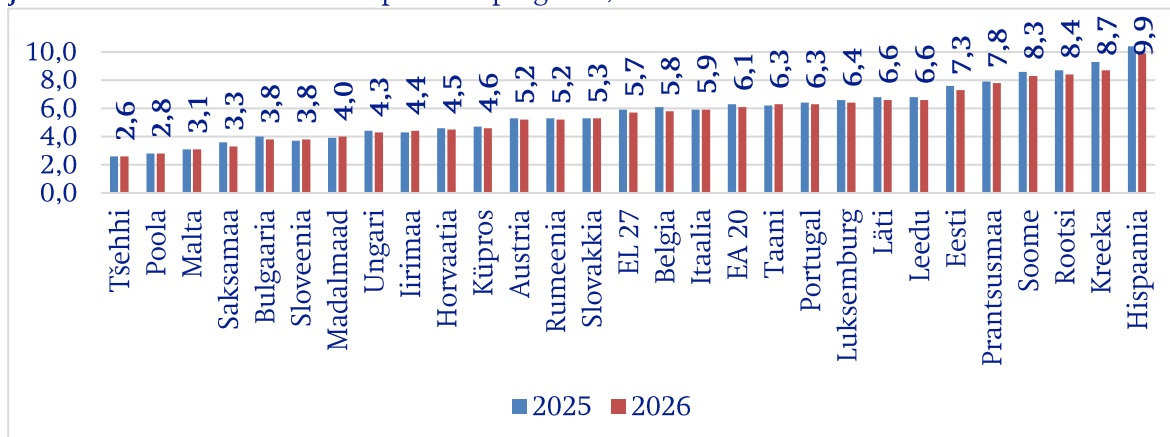
ELi üldist kasvudünaamikat tasakaalustavad väiksemad ja kiiremini arenevad majandused, nagu Malta, Leedu ja Küpros, aga ka Poola, Horvaatia, Iirimaa ja Ungari. Kõige silmapaistvam on Malta, mille majanduskasvuks prognoositakse 2025. aastal 4,1% ja 2026. aastal 4%, olles selgelt ELi kiireim. Balti riikidest on kõige stabiilsem Leedu (aastate lõikes vastavalt 2,8% ja 3,1%), samas kui Eesti (1,1% ja 2,3%) ja Läti (0,5% ja 2%) alles liiguvad majanduse taastumise suunas. Majanduskasvu teguritena on Malta puhul nimetatud turismi ja tugevat teenuste sektorit ning Leedu puhul tugevat teenuste sektorit, aga ka reaalpalkade tõusu ja ELi rahastatud investeeringuid.

¹ Kevadprognoos põhineb teatud eeldustel kaubandustariifide osas ja võib erineda tagantjärele ajakohastatud näitajatest.

Tööpuuduse määr

ELi keskmine tööpuudus püsib ligikaudu 6% juures, samas kui euroalal on see veidi kõrgem – ligikaudu 6,3% 2025. aastal ja 6,1% 2026. aastal. Kõige madalama tööpuudusega jäävad silma Tšehhi, Poola, Malta, Saksamaa ja Bulgaaria.

Joonis 2. ELi liikmesriikide tööpuuduse prognoos, 2025–2026

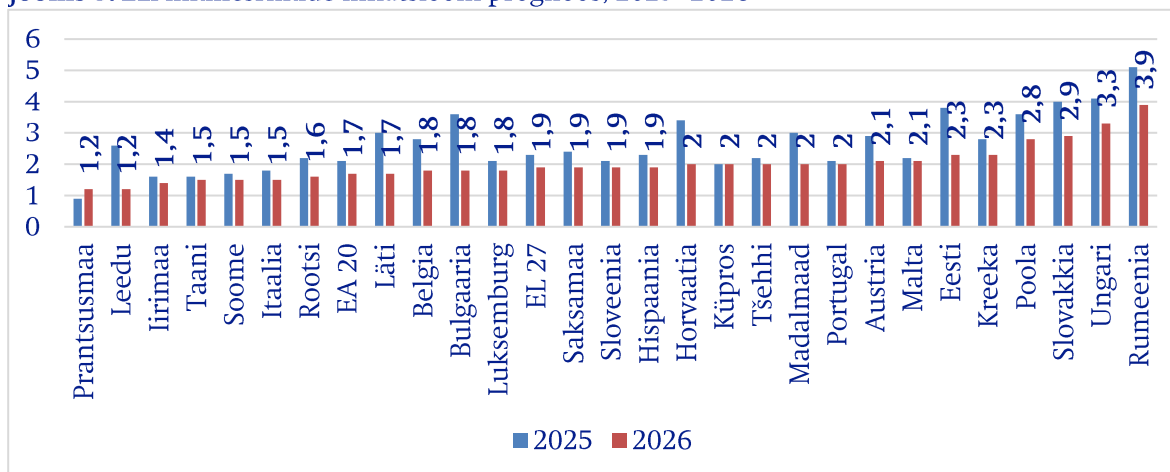
Allikas: Euroopa Komisjon

ELi keskmisest kõrgemat tööpuudust, vahemikus 6–8%, prognoositakse Taanis, Portugalis, Luksemburgis, Lätis, Leedus, Eestis ja Prantsusmaal. Kõige suuremate tööturu väljakutsetega, kus tööpuuduse määr ületab 8%, seisavad silmitsi Hispaania, Kreeka, Rootsi ja Soome. Hispaanias on prognoosi kõrgeim tööpuudus, ulatudes 2025. aastal 9,9%ni ja 2026. aastal 10,1%ni.

Inflatsioon

Inflatsioon on ELis taandumas, jäädes 2025. aastal enamikes riikides vahemikku 2–3% ning 2026. aastaks liigub see veelgi lähemale Euroopa Keskpanka 2%-lisele inflatsioonieesmärgile. Hinnasurve taandumisele viitab stabiilselt madalam hinnatõus Prantsusmaal, Leedus, Iirimaa, Taanis, Soomes, Itaalias ja Rootsis.

Joonis 3. ELi liikmesriikide inflatsiooni prognoos, 2025–2026

Allikas: Euroopa Komisjon

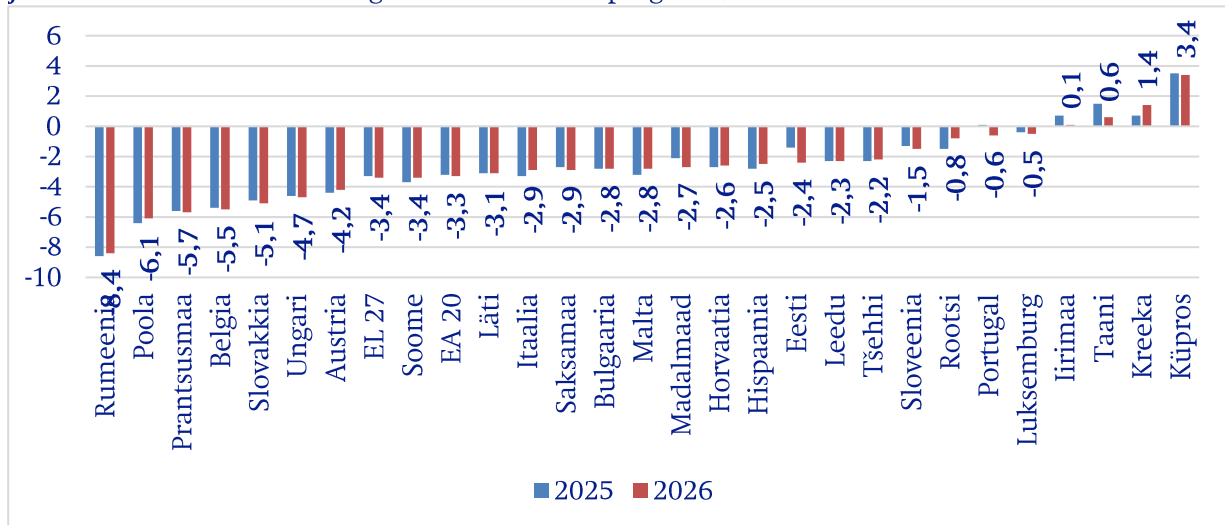
Kõrgeim inflatsioon on prognoositud Rumeenias, Slovakkias, Ungaris, Eestis, Poolas ja Kreekas, jäädes 2025. aastal vahemikku 3–5% ning 2026. aastal vahemikku 2,3–3,9%.

Riigieelarve tasakaal

ELi liikmesriikide eelarvepositsioonide prognoosid aastateks 2025–2026 viitavad jätkuvalle tasakaalustamatusele, kusjuures enamik riike jääb endiselt alla 3%-lise puudujäägi kriteeriumi, mis on sätestatud stabiilsuse ja kasvu paktis. ELi keskmine eelarvepuudujääk on hinnanguliselt

-3,3% 2025. aastal ja -3,4% 2026. aastal; sarnane on ka euroala (EA20) näitaja (-3,2% ja -3,3%). See osutab, et kuigi majandused tasapisi taastuvad, siis riigieelarved püsivad tervikuna endiselt defitsiidis.

Joonis 4. ELi liikmesriikide riigieelarve tasakaalu prognoos, 2025–2026

Allikas: Euroopa Komisjon

Mitmed riigid, sealhulgas Soome, Läti, Itaalia, Hispaania, Saksamaa ja Leedu paiknevad n-ö keskmises defitsiidi vahemikus (-2% kuni -3,5%). Need riigid ei suuda küll eelarvet tasakaalus hoida, kuid nende defitsiit pole nii sügav kui suurimates probleemsetes liikmesriikides. Eesti eristub oma dünaamikaga – kui 2025. aastal on puudujääk veel suhteliselt väike (-1,4%), siis 2026. aastaks suureneb see -2,4%-ni, mis suurendab valitsemissektori võla suhet SKPsse.

Eelarve tasakaalu lähedale jõuavad näiteks Rootsi (-1,5% ja -0,8%), Sloveenia (-1,3% ja -1,5%), Luksemburg (-0,4% ja -0,5%) ja Portugal (0,1% ja -0,6%), kus defitsiit on väike ja mõnel juhul (nagu Iirimaa ja Taanis) isegi vähenemas. Riigieelarve ülejääki näitavad Küpros, Kreeka, Taani ja Iirimaa.

Kõige suuremate puudujääkidega seisavad silmitsi Rumeenia (mõlemal aastal vastavalt -8,6% ja -8,4%), Poola (-6,4% ja -6,1%), samuti ka Prantsusmaa ja Belgia, kus defitsiit ületab 5% SKPst.

Ühtlasi on riigieelarvete kontrolli all hoidmise eesmärgil ELis hetkel käimas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlused (EDP) üheksa riigi suhtes: Austria (eesmärk lõpetada ülemäärane puudujääk 2028. aastaks), Belgia (2029), Prantsusmaa (2029), Itaalia (2026), Ungari (2026), Malta (2027), Poola (2028), Slovakkia (2027) ja Rumeenia (2030).

Euroopa Komisjoni riigipõhised soovitused

Majandusprognoosidest lähtudes ja Euroopa poolaasta raames tehtud riigipõhistes soovitustes² rõhutas EK eelkõige konkurentsivõime ja julgeoleku teemasid.

Kõigi liikmesriikide puhul on esimeseks soovitusel üleskutse suurendada kaitsekulutusi ja tõsta kaitsevalmidust. Kaitsevõime suurendamise vajadus on liikmesriikide eelarved surve alla pannud ning tekitanud olukorra, kus 16 liikmesriiki (sh Eesti) on otseselt nimetatud kasutama stabiilsuse ja kasvu pakti „riikliku vabastusklausli alusel suuremate kaitsekulutuste luba”³ ning ülejäänud peavad suurendama kaitsekulutusi oma olemasolevate eelarvepiirangute raames.

² EK riigipõhistes soovitustes on hõlmatud soovitused majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitika kohta.

³ Meetme kohaselt võivad liikmesriigid suurendada kaitsekulusid neli aastat järjest iga-aastaselt 1,5% SKP-st, isegi kui see viib nende eelarvepuudujäägi üle stabiilsuse ja kasvu paktis (SGP) sätestatud 3% SKP piirangu.

Enamik ELi liikmesriike (v.a Bulgaaria, Küpros, Taani, Prantsusmaa, Horvaatia, Rumeenia ja Rootsi) said soovitusi oma maksupoliitika ja avalike kulutuste tõhusamaks muutmiseks.

Pensionisüsteemi jätkusuutlikkuse parandamist soovitati 12 riigile. Need varieerusid üldistest üleskutsetest (nt Portugali puhul tagada eelarve jätkusuutlikkus) kuni väga konkreetsete nõueteni (nt Saksamaal vähendada varajase pensionile mineku soodustusi, Poolal tõsta tegelikku pensioniiga).

Austria, Belgia, Eesti, Iirimaa ja Holland said soovitusi parandada tervishoiu ja pikaajalise hoolduse süsteemide tõhusust, et tulla paremini toime elanikkonna vananemisest tuleneva survega riigi rahandusele.

Maksusüsteemi reformi soovitati 15 riigile, kusjuures rõhk on tööjõumaksude vähendamisel, maksubaasi laiendamisel ning keskkonna- ja kinnisvaramaksude paremal rakendamisel.

Balti riikidele antud riigipõhistes soovitustes toodi kõigi puhul välja maksubaasi laiendamise vajadus majanduskasvule vähem kahjulike lahendustega. Antud soovitused seonduvad avaliku sektori rahanduse jätkusuutlikkuse ja võimekusega katta kasvavaid kulusid, eriti selliste avalike teenuste nagu tervishoiu, sotsiaalkaitse ja pikaajalise hoolduse piisavaks tagamiseks. Eestile soovitati nimetatud teenuste pakkumisel kättesaadavuse ja taskukohasuse parandamist, hoidudes samal ajal inflatsioonisurve eest. Läti puhul rõhutati vajadust vähendada varimajandust ja avalike kulutuste suunamist prioriteetsematesse valdkondadesse tuginedes kuluülevaadetele. Lisaks suunatakse Leedut leidma viise maksukuulekuse parandamiseks.

Kokkuvõte

EK mais avaldatud kevadprognoosi kohaselt peaks ELi ja euroala majandus lähiaastatel küll aeglaselt, kuid järjepidevalt kasvama – 2025. aastal on kasv tagasihoidlik, kuid 2026. aastal oodatakse selle tugevnemist. Kasvupotentsiaal on lähiaastatel küllaltki ebaühtlane: suured majandused nagu Saksamaa ja Itaalia liiguvad aeglaselt, samas kui väiksemad riigid (Balti riigid, Malta, Horvaatia) näitavad märksa tugevamat kasvu. Inflatsioon taandub ELis keskmiselt alla 2% ning tööturg püsib tugev. Tööpuudus langeb rekordmadalale ja reaalsalgad kasvavad, mis aitab taastada inflatsiooni tõttu kaotatud ostujõu. ELi keskmine eelarvepuudujääk püsib 3,4% juures.

Kai Raudkivi
nõunik
kai.raudkivi@riigikogu.ee

Kasutatud allikad

- Euroopa Komisjon, (mai 2025). European Economic Forecast. Spring 2025. Institutional Paper 318 / May 2025. https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/e9de23c8-b161-40d0-9ad7-e04a25500023_en?filename=ip318_en.pdf#page=108
- Euroopa Parlament, (juuli 2025). 2025 Country-Specific Recommendation: stylised facts and figures. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/764365/ECTI_STU\(2025\)764365_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/764365/ECTI_STU(2025)764365_EN.pdf)
- Euroopa Komisjon. Excessive deficit procedures – overview. https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview_en